

1981/82:11

Måndagen den 26 oktober

Kl. 11.00

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

1 § Anmälan om kompletteringsval till utskott

Anf. 1 TREDJE VICE TALMANNEN:

Socialdemokratiska riksdagsgruppen har som suppleant i utrikesutskottet under Gertrud Sigurdsens ledighet anmält hennes ersättare Anita Modin.

Moderata samlingspartiets partigrupp har som suppleant i trafikutskottet under Rolf Clarksons ledighet anmält hans ersättare Berit Mohlin-Erbeus.

Centerpartiets partigrupp har som suppleant i kultur- och civilutskotten under Anna Eliassons ledighet anmält hennes ersättare Cecilia Jensfelt.

Folkpartiets partigrupp har som suppleant i skatte- och lagutskotten under Bernt Ekinges ledighet anmält hans ersättare Susann Torgerson.

Tredje vice talmannen förklarade valda till

suppleant i skatteutskottet

Susann Torgerson (fp)

suppleant i lagutskottet

Susann Torgerson (fp)

suppleant i utrikesutskottet

Anita Modin (s)

suppleant i kulturutskottet

Cecilia Jensfelt (c)

suppleant i trafikutskottet

Berit Mohlin-Erbeus (m)

Nr 11

Måndagen den
26 oktober 1981

*Meddelande om
interpellationssvar*

*Om enspråkiga
skolor för invand-
rarbarn*

suppleant i civilutskottet

Cecilia Jensfelt (c)

2 § Justerades protokollen för den 13, 14, 15 och 16 innevarande månad.

3 § Upplästes följande inkomna skrivelse

Till riksdagen

Härmed anhåller jag om entledigande från uppdraget som riksdagsleda-
mot från och med den 1 november 1981.

Stockholm den 16 oktober 1981

Georg Danell

Denna avsägelse godkändes.

4 § Meddelande om svar på interpellation 1981/82:16

Anf. 2 Statsrådet ULLA TILLANDER:

Herr talman! Med hänvisning till riksdagsordningen 6 kap. 1 § får jag
meddela följande. Min avsikt är att, enligt överenskommelse med Evert
Svensson, fredagen den 6 november 1981 besvara hans interpellation om
åtgärder för att stärka religionsundervisningen i skolan.

**5 § Svar på interpellation 1981/82:1 om enspråkiga skolor för
invandrarbarn**

Anf. 3 Statsrådet ULLA TILLANDER:

Herr talman! Olle Wästberg i Stockholm har frågat mig om regeringens
principiella inställning till enspråkiga skolor för invandrarbarn.

Jag vill först redogöra för det aktuella läget när det gäller undervisningen
av invandrarbarn i skolan.

Utvecklingen av de särskilda utbildningsinsatserna för invandrarbarn och
barn till språkliga minoriteter har gått mycket snabbt under 1970-talet.
särskilt under de senaste åren. Dessa insatser görs inom ramen för de beslut
som sammanfattningsvis kallas hemspråksreformen och som trädde i kraft
den 1 juli 1977. Den omfattar både förskola, grundskola och gymnasie-
skola.

Hemspråksundervisning i grundskolan infördes genom beslut av riksdagen
år 1968. Från att ha omfattat ca 4 000 elever i början av 1970-talet omfattar
den nu ca 55 000 elever. Den statliga satsningen har ökat från ca 10 milj. kr.
till ca 400 milj. kr. per budgetår. Mellan läsåren 1970/71 och 1977/78 har
undervisningsvolymen för hemspråksundervisning och stödundervisning i
svenska sexdubblats, om man räknar i lärarveckotimmar. Under de fyra år
som gått sedan hemspråksreformen trädde i kraft har undervisningsvolymen

för hemspråksundervisningen i grundskolan ökat med ca 40 %. Samtidigt har emellertid elevunderlaget, dvs. antalet elever i grundskolan med annat språk än svenska, endast ökat i ringa grad. Finskspråkiga barn utgör ca hälften av alla de 55 000 barn som nu följer hemspråksundervisning.

I gymnasieskolan har antalet invandrarelever som deltar i hemspråksundervisning och studiehandledning på hemspråk tredubblats sedan läsåret 1977/78. Antalet elever med ett annat hemspråk än svenska i gymnasieskolan har varit tämligen konstant under denna tid, även om en viss ökning har skett under det senaste läsåret.

Med nuvarande regler på skolområdet är det inte möjligt att utan regeringens medgivande bedriva undervisning i hemspråksklasser. För grundskolans låg- och mellanstadier har regeringen medgivit en omfattande försöksverksamhet med jämkade timplaner för hemspråksundervisning. I försöksverksamheten ingår dels enspråkiga förberedelseklasser, s. k. hemspråksklasser, dels bl. a. sammansatta klasser. I klasser av dessa slag bedrivs undervisningen helt eller till största delen på ett hemspråk. Hösten 1980 var antalet hemspråksklasser 542 med 8 152 elever, vilket innebär att över 1 % av alla elever i grundskolans låg- och mellanstadier får sin undervisning på ett annat språk än svenska. Tre fjärdedelar av dessa elever är finsktalande.

Den nya läroplanen för grundskolan, Lgr 80, kommer att medföra att hemspråkets ställning ytterligare befästs på högstadiet. När läroplanen träder i kraft nästa år kommer eleverna att ha möjlighet att, vid sidan av den vanliga hemspråksundervisningen, även välja hemspråket som tillval.

Ett första steg i riktning mot en mera samlad kartläggning av effekterna av de olika formerna för hemspråksundervisning i grundskolan togs våren 1979, när regeringen gav skolöverstyrelsen (SÖ) i uppdrag att inom ramen för den tidigare nämnda försöksverksamheten med jämkade timplaner på grundskolans låg- och mellanstadier utpröva och utvärdera de olika organisationsformerna för hemspråksundervisning. SÖ skall redovisa uppdraget senast den 1 oktober 1982.

Frågan om skolor med enskild huvudman för språkliga minoriteter har ägnats ökad uppmärksamhet under senare år, bl. a. inom ramen för diskussionen om den finskspråkiga minoritetens situation i Sverige. Jag vill i detta sammanhang erinra om att i direktiven för den år 1979 tillsatta kommittén (U 1979:13) angående skolor med enskild huvudman anfördes, att de från invandrarhåll framförda önskemålen om att invandrarbarn skulle ha möjlighet till undervisning i egna skolor hade tillfört debatten om enskilda skolor ytterligare en dimension, som borde övervägas i ett vidare sammanhang. Kommittén anför i betänkandet (SOU 1981:34) Fristående skolor för skolpliktiga elever, som sin principiella uppfattning att lösningar på skolpliktiga invandrarbarns utbildningsbehov skall kunna sökas inom grundskolans ram. Kommittén har därför inte funnit skäl att för invandrarbarnen föreslå särskilda regler för skolpliktens fullgörande i skola med enskild huvudman.

Jag vill också erinra om att den år 1980 tillsatta invandrapolitiska

Måndagen den
26 oktober 1981

*Om enspråkiga
skolor för invand-
rarbarn*

kommittén (A 1980:04) har i uppdrag att utreda olika frågor kring samhällets minoritetspolitik.

Bl. a. för att ta fram ett vidgat beredningsunderlag i hithörande frågor och för att kartlägga effekterna av hemspråksreformen tillkallade jag i juli i år en särskild utredare. I direktiven (Dir. U 1981:49) anförde jag bl. a. att det borde övervägas om villkoren för undervisning i och på olika minoritetsspråk i grundskolan och gymnasieskolan bör vara lika eller om det finska språket bör ges en särskild ställning i det svenska skolsystemet. Jag framhöll därvid att det var angeläget att frågor om undervisningen för finskspråkiga barn behandlades med förtur. Jag pekade vidare på att utredaren i anslutning till utvärderingen av försöksverksamheten i låg- och mellanstadierna bör ta ställning till om det är rimligt att sådana omprioriteringar görs att hemspråksklasser kan anordnas även på grundskolans högstadium, så att undervisningen i hela den obligatoriska skolan sker på ett annat språk än svenska.

Jag vill även nämna att frågan om undervisningen för de finskspråkiga i Sverige i allt större utsträckning tas upp i kontakter med Finland, både inom ramen för det år 1966 tillsatta finsk-svenska utbildningsrådets arbete och i direkta kontakter mellan Sveriges och Finlands regeringar. Ett möte mellan de av den finsk-svenska migrationen berörda ministrarna äger rum i Sverige på svensk inbjudan i början av 1982. Utbildningsfrågorna kommer då att ägnas betydande uppmärksamhet.

I avvaktan på de analyser och förslag som skall tas fram av de nämnda utredningarna och som skall ingå i underlaget för regeringens ställningstagande, är jag inte beredd att göra något uttalande i saken.

Anf. 4 OJJE WÄSTBERG i Stockholm (fp):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för svaret.

Den fråga jag har ställt är central för vår inställning till språkliga minoriteter i Sverige: Skall språkliga minoriteter få ha egna skolor? Vi vet ju att språket spelar den kanske viktigaste rollen för invandrarbarnens trygghet och för deras självkänsla i det nya landet. Kjell Öberg, förre chefen för invandrarverket, har i en intervju när det gäller förskolans roll formulerat detta på ett ganska bra sätt:

”Utän att vilja det har förskolan tagit död på invandrarbarnens modersmål eller stoppat dess utveckling, bl a genom att ’dränka’ barnet i svenska. Samtidigt har man inte förmått att ge tillräcklig grund för bra kunskaper i svenska – – –.

I spåren på halvspråkigheten – eller den språkliga hemlösheten – följer kulturkonflikter: Hemlandets och familjens värderingar och sätt att leva skiljer sig ofta från de nya kamraternas, det nya hemlandets.

Ett påtagligt bevis på kulturkollisionens kraft är statistik som visar att invandrarungdomar är överrepresenterade inom psykiatrisk vard.”

Problemet för de här barnen och ungdomarna är ofta inte att de har dålig kunskap i svenska, utan att de har dålig kunskap i det egna språket. Vi vet att

känslor kan förmedlas långt sämre på ett språk som är inlärt än på det språk man har haft med sig från barndomen, och vi vet att hela det kulturella utbytet – överföringar av sedvänjor och allt sadant – ofta följer med språket.

Svensk invandringspolitik säger sig ha två mål: jämlikhet och valfrihet. Jämlikheten handlar i hög grad om att också invandrarbarnen skall kunna ha ett eget språk, som de känner sig förankrade i inombords. Valfriheten gäller ju både en frihet i valet mellan olika kulturer i Sverige och en frihet i valet mellan att stanna i Sverige och att återvända till hemlandet. För att åstadkomma detta krävs ordentliga kunskaper i det ursprungliga språket.

I Sverige har vi f. n. en estnisk skola och en tysk skola, och man kanske kan säga att vi också har en fransk skola. Skall vi nu tillåta också en finsk skola? Det vill representanter för den finska minoriteten. De vill starta en egen enskild skola. De vill tillämpa läroplanen för grundskolan i denna skola, men låta undervisningen ske helt på finska. Skall vi då från storsamhällets sida säga: Det får ni inte. Jag menar att vi måste säga ja. Vad är det för fel i att finska föräldrar, som vill sluta sig samman och bilda en skola för sina barn, skall få göra det?

Min konkreta fråga gällde vilken principiell inställning regeringen har till enskilda enspråkiga skolor. Ulla Tillander svarar att regeringen inte nu kan redovisa någon principiell inställning och hänvisar till att en rad utredningar är i gång. Eftersom det är så i vårt land att det allra mesta utreds, vill jag ställa två kompletterande frågor.

Min första fråga är: Behandlar någon av alla dessa utredningar frågan om helt finskspråkiga skolor? Utredningen om enskild huvudman har i någon mån behandlat frågan om minoritetsskolor, och den avvisar tanken. I övrigt tycks det vara så att alla de utredningar som Ulla Tillander räknade upp sysslar med hemspråksklasser och hemspråksundervisning. Ingen av dem sysslar med frågan om helt finskspråkiga skolor.

Min andra fråga är: När tänker regeringen skaffa sig en principiell inställning? Eller: Avser regeringen att över huvud taget behandla frågan om en helt finskspråkig enskild skola i Sverige? Avser man att behandla den frågan i år?

Anf. 5 Statsrådet ULLA TILLANDER:

Herr talman! Olle Wästberg har egentligen uppfattat svaret rätt – jag har inget direkt svar att ge på den fråga som han ställer i interpellationen. Men vi är överens om att frågan om hur man på bästa sätt skall ordna hemspråksundervisningen är angelägen.

Den fråga som Olle Wästberg ställer i sin interpellation – om vilken regeringens principiella inställning är till enspråkiga skolor för invandrarbarn – är egentligen densamma som frågan: I vilken omfattning skall man inrätta enspråkiga skolor? Då blir också följdfrågan: Vilka invandrargrupper är det man skall inrätta sådana skolor för, och på hur många platser? En annan fråga som inställer sig är: Vad kommer det att kosta? De här frågorna är

egentligen naturliga med utgångspunkt från den principiella inställning som Olle Wästberg har.

Man måste först också konstatera att Sverige har en generös hemspråkspolicy. Mot den bakgrunden behöver man inte skämmas för att man måste ålägga sig vissa begränsningar. Man måste begränsa de grupper som kan komma i fråga. Och det är många problem som uppkommer innan man kan ge något svar. Därför är det ganska naturligt att utreda detta.

Jag tror inte att man kan se frågan om fristående enspråkiga skolor helt skild från frågan om hemspråksundervisning – det handlar om hur det hela skall organiseras.

Vad gäller de särskilda skolor som Olle Wästberg nämner – där undervisning av skolpliktiga barn bedrivs på andra språk än svenska – vill jag påminna om att dessa skolor har tillkommit vid mycket olika tidpunkter och för att tillgodose rådande principiella intressen och behov.

När det gäller de konkreta ärenden beträffande enskilda finskspråkiga skolor som Olle Wästberg nämner vill jag understryka att det enligt 34 § skollagen ankommer på skolstyrelsen i den kommun där skolan är belägen att godkänna att skolplikt får fullgöras i skolan. För godkännande krävs att "skolans undervisning till art, omfattning och allmän inriktning väsentligen motsvarar grundskolans och att skolan förestås av person, vilken äger erforderlig skicklighet för undervisningen och är väl lämpad att förestå skola".

Det är således inte primärt regeringens sak att godkänna en enskild skola.

Artturi Similä-stiftelsen har ansökt om godkännande av skolor i två kommuner. Stockholms skoldirektion har beslutat att godkänna en skola för årskurs 1 läsåret 1981/82, medan skolstyrelsen i Haninge kommun har beslutat att inte lämna godkännande. Skolstyrelsens i Haninge kommun beslut har överklagats till länskolnämnden i Stockholm, och skulle inte heller nämnden godkänna skolan kan nämndens beslut överklagas till regeringen. I så fall tror jag att frågan kommer upp till behandling omkring årsskiftet.

Anf. 6 OLLE WÄSTBERG i Stockholm (fp):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet för svaren på mina kompletterande frågor och sedan bara komma med några reflexioner.

Ulla Tillander säger att vi har en generös hemspråksundervisning i Sverige, och det har vi. Men samtidigt har vi inte en särskilt generös politik gentemot enskilda skolor. Jag tror det är unikt i västvärlden att vi har så få enskilda skolor och att det är så svårt för föräldragrupper som vill starta skolor för sina egna barn att få göra det.

Här kommer naturligtvis två saker i konflikt med varandra. Vi har på ena sidan byggt upp en omfattande kommunal hemspråksundervisning – ett stort

system som kostar väldigt mycket. Å andra sidan har vi i Sverige försökt stoppa eller vara restriktiva gentemot föräldrargrupper som vill starta skolor.

Här gäller det en föräldrargrupp som vill starta en skola på det egna språket. Då kan man fråga sig: Vilka invandrargrupper skall få egna skolor? Där tycker jag, att om det finns ett tillräckligt stort intresse bland föräldrargrupper och tillräckligt många barn så att det räcker för en skola, skall föräldrarnas önskemål vara avgörande. Det bli då också svaret på frågan om vilka platser man kan vara på; det beror ju på underlaget.

Sedan är det självklart att regeringen och skolmyndigheterna måste avväga vilka bidrag man vill ge de enskilda skolorna, dvs. hur mycket det får kosta. Men det är samma sorts avvägning som man får göra när det gäller de andra enskilda skolorna.

Om jag fattat saken rätt innebär Ulla Tillanders svar att om den här frågan kommer på regeringens bord, bör det vara möjligt att ta ett avgörande kring årsskiftet. Det är positivt, för det innebär att det här mycket stora utredningsarbetet i och för sig inte lägger hinder i vägen för ett beslut nu.

Tack!

Anf. 7 Statsrådet ULLA TILLANDER:

Herr talman! Med anledning av det senaste inlägget vill jag bara göra ett tillägg. Som jag nämnde i svaret kommer principfrågan om fullgörande av skolplikt i enskild skola att prövas i samband med behandlingen av kommittébetänkandet om fristaende skolor. Vid den prövningen kommer självfallet också frågan om finskspråkiga skolor att tas upp. Betänkandet är f. n. under remissbehandling. Remisstiden går ut i mitten av november. Jag räknar med att en proposition kan föreläggas riksdagen våren 1982. Därför anser jag inte att det är lämpligt att jag uttalar mig innan jag har haft tillfälle att studera remissvaren och innan frågan har kunnat beredas inom utbildningsdepartementet, kanske just mot bakgrunden av innehållet i remissvaren.

6 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1981/82:23 till näringsutskottet

7 § Föredrogs men bordlades åter

Konstitutionsutskottets betänkanden 1981/82:2-7

Skatteutskottets betänkanden 1981/82:1-5

Lagutskottets betänkanden 1981/82:1-4

Socialutskottets betänkanden 1981/82:3 och 5

Kulturutskottets betänkanden 1981/82:1-3

Nr 11

Måndagen den
26 oktober 1981

*Om enspråkiga
skolor för invand-
rarbarn*

8 § Anmäldes och bordlades

Propositionerna

1981/82:7 om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Jugoslavien

1981/82:31 om avgifter vid tingsrätt, m. m.

1981/82:33 med förslag till lag om ändring i lagen (1970:596) om förenklad aktiehantering

1981/82:34 om åtal mot offentliga funktionärer m. m.

1981/82:35 om ändring i lagen (1973:137) om ekonomiskt bistånd till svenska medborgare i utlandet m. m.

9 § Anmäldes och bordlades

Redogörelse

1981/82:2 Riksdagens revisorers verksamhetsberättelse för första halvåret
1981

10 § Anmäldes och bordlades

Motionerna

1981/82:8 av *Gösta Bohman m. fl.*

1981/82:9 av *Arne Andersson i Ljung m. fl.*

1981/82:10 av *Knut Billing m. fl.*

1981/82:11 av *Erik Hovhammar m. fl.*

1981/82:12 av *Wiggo Komstedt m. fl.*

1981/82:13 av *Wiggo Komstedt m. fl.*

1981/82:14 av *Karl Leuchovius m. fl.*

1981/82:15 av *Inger Lindquist m. fl.*

1981/82:16 av *Hans Nyhage m. fl.*

1981/82:17 av *Knut Wachmeister m. fl.*

1981/82:18 av *Knut Wachmeister m. fl.*

med anledning av proposition 1981/82:30 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m.

1981/82:19 av *Lisa Mattson m. fl.*

med anledning av proposition 1980/81:201 med förslag till ändring i rättegångsbalken m. m.

1981/82:20 av *John Andersson*

1981/82:21 av *Sina Eliasson*

med anledning av proposition 1981/82:1 om ändring i vapenlagen (1973:1176)

1981/82:22 av *Gunnar Oskarson och Per-Olof Strindberg*

1981/82:23 av *Lars Werner m. fl.*

med anledning av proposition 1981/82:3 om anställning av kvinnor som befäl inom det militära försvaret, m. m.

1981/82:24 av *Lars Werner m. fl.*

med anledning av proposition 1981/82:6 om upphävande av visst underställningsförfarande m. m. beträffande omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda

1981/82:25 av *Anita Bråkenhielm*

1981/82:26 av *Anita Bråkenhielm*

1981/82:27 av *Olof Palme m. fl.*

1981/82:28 av *Anita Persson*

1981/82:29 av förste vice talmannen *Ingegerd Troedsson och Håkan Winberg*

1981/82:30 av *Lars Werner m. fl.*

1981/82:31 av *Lena Öhrsvik m. fl.*

med anledning av proposition 1981/82:8 om lag om vård av missbrukare i vissa fall, m. m.

1981/82:32 av *Stig Alemyr m. fl.*

med anledning av proposition 1981/82:14 om förändringar av gymnasieskolans utformning m. m.

1981/82:33 av *Kerstin Ekman m. fl.*

1981/82:34 av *Bertil Jonasson*

med anledning av proposition 1981/82:30 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m. m.

11 § Anmäldes och bordlades

Civilutskottets betänkande

1981/82:1 om fortsatt fysisk riksplanering (prop. 1980/81:183) och tillåtlighetsprövning av viss industriell verksamhet m. m.

12 § Meddelande om interpellationer

Meddelades att följande interpellationer framställdes

den 19 oktober

1981/82:47 av *Lars-Erik Lövdén (s)* till arbetsmarknadsministern om åtgärder mot ungdomsarbetslösheten:

Ungdomsarbetslösheten ökar nu dramatiskt. I september var 61 000 unga människor utan arbete. Nära hälften av alla arbetslösa är ungdomar under 25 år.

Tiotusentals unga människor får sin första kontakt med arbetsmarknaden som arbetslösa. Det är en arbetslöshet som för många leder till håglöshet och sviktande självförtroende. I dess spår följer missbruk och kriminalitet.

En stor del av de unga arbetslösa är inte kvalificerade till någon form av arbetslöshetsersättning. De tvingas i stället leva på anhöriga eller uppbära socialhjälp.

I Malmöhus län har nu ungdomsarbetslösheten nått rekordnivåer. Antalet arbetslösa ungdomar uppgick vid slutet av september till drygt 6 600. Läget för de yngsta ungdomarna utgör ett särskilt svårt problem, då ca var fjärde arbetslös i länet är tonåring, dvs. under 20 år. Under 1981 har tonåringarnas andel av den totala arbetslösheten stigit från drygt 15 % i januari till 25 % i september. Särskilt allvarig är situationen i Malmö kommun. Av de ca 7 000 arbetslösa i kommunen är hela 43 % ungdomar under 25 år. Det innebär en arbetslöshet på 12 % i de aktuella åldersgrupperna.

Bristen på arbete skapar sociala problem för ungdomarna. Över lag förekommer mycket drogmisshandlingar bland de arbetslösa ungdomarna, något som bl. a. ungdomsarbetsförmedlarna kan vittna om. Socialhjälpkostnaderna i Malmö beräknas under innevarande år öka med 15 miljoner, vilket till största delen förklaras med den ökande arbetslösheten särskilt bland unga människor.

Arbetsförmedlingens resurser är helt otillräckliga, vilket gör att många ungdomar finner det helt meningslöst att besöka förmedlingarna. Nuvarande praxis beträffande besöksfrekvensen vid förmedlingarna i Malmö är ett besök per månad.

16-17-åringarna är en utsatt åldersgrupp. Riksdagsbeslutet i anslutning till den s. k. ungdomspropositionen innebar ju att i princip inga beredskapsarbeten skall tilldelas denna grupp.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har bl. a. mot bakgrund av den höga ungdomsarbetslösheten i länet och Malmö kommun krävt en kraftig förstärkning av beredskapsanslaget.

Det är oerhört betydelsefullt att ungdomen kommer i kontakt med arbetslivet så snabbt som möjligt efter avslutad skolgång. I det rådande kärva arbetsmarknadsläget krävs det särskilda arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att klara detta. Därför behövs bl. a. kraftigt ökade anslag till beredskapsarbete, möjligheter till att kombinera beredskapsarbete med utbildning, förstärkta arbetsförmedlingsresurser.

Vilka ytterligare insatser planerar regeringen för att bekämpa ungdomsarbetslösheten?

Kommer regeringen att medverka till att ytterligare medel ställs till förfogande för beredskapsarbeten för ungdom?

Är regeringen beredd att ge AMS direktiv om en generös tillämpning av dispensreglerna för beredskapsarbeten för 16-17-åringar?

1981/82:48 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Uppsala län:

Antalet arbetslösa i Uppsala län har ökat med 800 sedan september 1980. Ökningen från augusti till september 1981 är nära 200. Arbetslöshetstalet för länet är därmed det högsta som noterats under 1970- och 1980-talen.

Ökningen av antalet arbetslösa ligger dock fortfarande något under riksgenomsnittet, och den allmänna situationen på arbetsmarknaden är ännu inte så katastrofal som i vissa andra delar av landet. Men detta säger snarare att läget i Sverige i allmänhet är dåligt än att situationen i Uppsala län skulle vara särskilt bra.

Det utmärkande för länet är den sneda fördelningen av arbetstillfällen, både geografiskt och branschmässigt och med hänsyn tagen till ålder och kön. De tre kommunerna i Norduppland har precis samma problem som Bergslags- eller Norrlandslänen. Där finns de tunga industrierna, med alla de problem som hör dit. Inskränkningar i driften vid Dannemora gruva har redan genomförts, och mycket talar för att den kommer att läggas ner redan 1982. Stålverken i Österby och Söderfors har i stort sett halverat sin arbetsstyrka det senaste decenniet, och framtiden är oviss, precis som inom specialstålsindustrin i övrigt.

Skutskärsverken, en av de stora massaindustrierna i landet, håller arbetsstyrkan konstant eller minskar den genom hård och långtgående rationalisering och automation. Det medför att några nya arbeten för kvinnor och ungdomar inte finns att få i Norduppland. Kärnkraftsbygget i Forsmark har hittills räddat sysselsättningen för manlig arbetskraft, men där står man nu inför avvecklingen. Några konkreta förslag från regeringens sida för att lösa det problemet har inte setts till, trots att det getts upprepade löften.

I Uppsala kommun har arbetsmarknaden hållits uppe genom den offentliga sektorn. På grund av den borgerliga politiken sviktar nu det underlaget, framför allt inom varden. Det är karakteristiskt att två tredjedelar av ökningen av antalet arbetssökande i länet den senaste månaden gäller Uppsala. Nedskärningarna på Akademiska sjukhuset kommer inom kort att förpassa Uppsala till en mycket sämre situation, eftersom kommunen avindustrialiserats och det därför inte finns några alternativ för dem som avskedas från den offentliga sektorn. Snedheten på arbetsmarknaden drabbar som vanligt framför allt kvinnor och ungdom.

Ungdomsarbetslösheten är länets stora problem, och den ligger väl i nivå med arbetslösheten i andra hårt drabbade områden. Detsamma gäller för kvinnorna. Av antalet arbetslösa i september, 2 817, var 1 577 kvinnor och 1 307 ungdomar under 25 år. Den sämsta kombinationen är att vara ung och kvinna, och i den kategorin finns 733 arbetslösa, vilket är mer än 25 % av det totala antalet.

Jag vill därför fråga arbetsmarknadsministern:

1. Vilka konkreta åtgärder tänker regeringen vidta för att ersätta bortfallet av arbeten vid Forsmark?

2. Vilka åtgärder i övrigt tänker sig regeringen för en region som Norduppland?

3. Vilken effekt på arbetsmarknaden får nedskärningarna inom den offentliga sektorn?

4. Hur tänker regeringen lösa problemen med ungdomsarbetslösheten i

en kommun som Uppsala när vårdsektorn beskärs på det sätt som nu sker?

1981/82:49 av *Marie-Ann Johansson* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Älvsborgs län:

Under tiden den 1–13 oktober 1981 varslades 1 277 personer i Älvsborgs län om uppsägning eller permittering. Under årets första nio månader var motsvarande siffra 6 464. Dessa siffror visar dels att arbetslöshetssituationen i Älvsborgs län är mycket allvarlig, dels att situationen under hösten snabbt försämrats.

Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar för augusti uppgick arbetslösheten i länet till 3,5 % av arbetskraften, att jämföras med 2,6 % för riket i sin helhet. I mitten av september gick 16 arbetslösa per ledig plats, och några tendenser till ökad arbetskraftsefterfrågan finns inte under vinterhalvåret 1981–1982.

Vad gäller problemen inom vissa näringsgrenar och yrkesområden kan bl. a. följande citeras ur länsarbetsnämndens septemberrapport till AMS:

”*Teko-industrin* fortsätter att förlora arbetstillfällena i stor omfattning. Hittills i år har således nästan 1 000 personer varslats om uppsägning. Stor oro råder för framtiden och speciellt beträffande utfallet av aviserade neddragningar inom Eiserkoncernen i Borås. För vissa textilföretag redovisas optimism i det annars kompakta mörkret för branschen.

Glasindustrin ser med oro på utvecklingen på längre sikt.

För den kvarvarande *gummivaruindustrin* har avsättningssvårigheter änyo lett till personalreduceringar samtidigt som viss nyrekrytering kan komma till stånd.

Sysselsättningsproblemen är rikligt förekommande inom *metall- och verkstadsindustrin*. Värst utsatta är Trollhättan och Alingsås med uppsägningsvarsel omfattande för närvarande 250 respektive 150 personer. För vissa mindre tillverkningsenheter utan exportberoende finns positiva inslag. På flera håll gäller dock inriktningen att minska antalet anställda under vinterhalvåret genom att begränsa ersättningsrekryteringarna. Tidigast andra kvartalet 1982 tros en konjunkturvändning kunna skönjas.

Arbetslösheten bland *byggnadsarbetarna* kommer att bli mycket stor under vintern. Nämnden ser allvarligt på situationen och anser det högst angeläget att bland annat få starta de arbeten som man tidigare gjort framställningar till styrelsen om.

30 % färre lediga platser nyanmäls inom *sjukvården* hittills i år jämfört med samma period 1980. För den långtidsutbildade personalen ter sig utsikterna relativt ljusa medan sjukvårdsbiträdenas arbetslöshet troligtvis kommer att fortsätta öka som en följd av den skärpta granskningen vad gäller behovet att tillsätta vakanser.”

Även om det finns positiva prognoser för vissa branscher är alltså arbetslöshetssituationen sammantaget mycket allvarlig för Älvsborgs län. Liksom för de flesta andra län är situationen särskilt allvarlig för kvinnor och

ungdomar. Kvinnornas arbetslöshet ligger 10 % över deras andel av arbetskraften.

Arbetslösheten bland ungdomarna har ökat med drygt 50 % under ett år, samtidigt som de lediga platserna för ungdomar kraftigt har minskat. Länsarbetsnämnden nämner i sin rapport att arbetsförmedlingen i Borås efter kontakt med 150 företag har lyckats få fram fyra (4) lediga ungdomsplatser.

Arbetsmarknadsläget i Älvsborgs län kräver åtgärder på både kort och lång sikt. På kort sikt kan en ökning av antalet beredskapsarbeten något mildra den allvarliga situationen. På något längre sikt krävs en ökning av antalet fasta arbetstillfällen i länet.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga arbetsmarknadsministern:

Vilka åtgärder avser regeringen att vidta på kort sikt resp. på något längre sikt för att möta den allvarliga arbetslöshetssituationen i Älvsborgs län?

den 20 oktober

1981/82:50 av *Hans Petersson* i Hallstahammar (vpk) till försvarsministern om upphandlingen för försvaret:

I regeringsförklaringen påpekas att man måste försöka skapa bättre balans mellan import och export bl. a. genom att stärka den utlandskonkurrerande industrin. Vidare påpekas att det krävs ett starkt försvar för att upprätthålla neutraliteten i krig.

Trots detta har försvaret nu beslutat inköpa lågspaningsradar från multinationella ITT, trots att svenska L M Ericsson kan leverera motsvarande produkt till ungefär samma pris.

Beslutet får naturligtvis följder såväl för sysselsättningen vid LME som för möjligheterna till leverans av reservdelar och service vid en militär eller ekonomisk avspärning.

Mot bakgrund av det anförda vill jag fråga försvarsministern:

Avser försvarsministern att vidta åtgärder så att upphandlingar för försvaret

1. stärker svensk industri,
2. främjar sysselsättningen inom landet,
3. är förenliga med strävan att skapa neutralitet och oberoende i krig?

1981/82:51 av *Thage Peterson* (s) till industriministern om utvecklingen inom träindustrin:

Under en period av ett år, från den 1 oktober 1980 till den 30 september 1981, varslades närmare 5 600 anställda i träindustrin om uppsägning och över 11 800 anställda om permittering för kortare eller längre tid enligt rapporter till Svenska träindustriarbetareförbundet. Det innebär att nära en fjärdedel av de kollektivanställda inom träindustrin berördes av någon form av driftinskränkning under ett enda år. Ett stort antal företag har lagts ner under denna period. Antalet arbetslösa ökar oavbrutet. I september 1981

Nr 11

Måndagen den
26 oktober 1981

*Meddelande om
interpellationer*

betalade Träindustriarbetarnas arbetslöshetskassa ut tre gånger så mycket ersättning som i september 1980. Siffrorna ger en skarp belysning av krisen inom träindustrin.

Orsakerna bakom krisen ligger främst i den mycket negativa utvecklingen av byggandet. Antalet påbörjade lägenheter har under senare år legat mycket lågt och når i år knappast upp till 40 000 lägenheter. I början av 1970-talet omfattade byggnationen över 100 000 lägenheter per år. Utvecklingen inom träindustrin var ändå hygglig under andra hälften av 1970-talet tack vare en positiv utveckling inom reparations- och ombyggnadssektorn, som ger träindustrin avsättningsmöjligheter. Under det senaste året har dock även aktiviteten inom denna sektor utvecklats negativt. Det totala byggandet har därför under 1980 och 1981 gått kraftigt nedåt. Följden har blivit en katastrofal utveckling inom träindustrin, som avsätter huvuddelen av sina produkter till byggandet.

Krisen hade gått att förhindra. De fackliga organisationerna har gång på gång varnat regeringen för utvecklingen och krävt åtgärder för att undvika krisen. Regeringen har inte ens svarat på de fackliga organisationernas brev.

Socialdemokraterna har i riksdagsmotioner och program stött de fackliga organisationernas krav. Kraven har emellertid avisats av de borgerliga regeringarna och riksdagsmajoriteten.

Samtidigt som krisen förvärrats har träindustrins utvecklingsmöjligheter dokumenterats på olika sätt. Sågverksindustrins goda förutsättningar att få avsättning för vidareförädlade produkter har belysts av industriverket i en utredning. Trähusindustrins möjligheter till exportorder har belysts av förekommande exempel i debatten under våren och sommaren.

För att möjligheterna skall kunna tas till vara behöver dock träindustrin stöd genom vissa samhällsinsatser. För sågverksindustrin har industriverket föreslagit ett branschprogram för bl. a. marknadsförings- och försäljningsstöd. För trähusindustrin behövs hjälp till samordning av exporten.

Socialdemokratin har liksom den fackliga rörelsen vid upprepade tillfällen föreslagit åtgärder för att öka byggandet, vilket skulle betyda mycket för träindustrin som helhet.

Regeringen har emellertid valt att förhålla sig helt passiv trots att en viktig industribransch hotas av utarmning.

I stället för att vidta åtgärder för att rädda sysselsättning och skapa nya exportinkomster tillåter regeringen en utveckling som slår ut sysselsättning och medför ökade importutgifter. Om utslagningen inom träindustrin tillåts fortsätta kommer det gamla trälandet Sverige att tvingas importera trämaterial när byggnadsverksamheten åter når en normal nivå. Inom vissa sektorer, t. ex. byggnadssnickerier och dörrar, har importen redan nått en betydande ökning trots det låga byggandet.

Mot bakgrund av de här redovisade problemen vill jag fråga industriministern:

När ämnar regeringen komma med förslag för att stoppa den krisartade utvecklingen inom träindustrin?

den 21 oktober

Nr 11

Måndagen den
26 oktober 1981

1981/82:52 av *Catarina Rönnting* (s) till industriministern om sysselsättningen vid möbelindustrier i Jönköpings län:

Konkurser, varsel om permitteringar och korttidsvecka visar att svensk möbelindustri står inför akuta svårigheter, som den inte på egen hand kan bemästra. Enbart i Jönköpings län har 3 700 personer varsrats eller sagts upp inom träindustrin i dess helhet. Orter i Jönköpings östra länsdel som Bodafors, Ekenässjön, Rörvik, Rydaholm, Stockaryd och Malmbäck är beroende för sin existens av möbelindustrin.

Vilka stödsatser i möbelindustrin är industriministern villig att sätta in för att rädda sysselsättningen på dessa orter?

*Meddelande om
interpellationer*

den 22 oktober

1981/82:53 av *Alexander Chrisopoulos* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetsmarknadsläget i Göteborgs och Bohus län:

Arbetslösheten i Göteborgsregionen har stigit under senare delen av 1970-talet, trots att de arbetsmarknadspolitiska insatserna ökat betydligt under perioden. Under första hälften av 1970-talet var det genomsnittliga antalet arbetslösa och personer som var föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder ca 10 000 per månad. Mot slutet av 1970-talet har denna siffra fördubblats.

Av en studie som genomförts av Göteborgs stadskontor framgår att förtidspensioneringen dels ökat kraftigare, dels ligger på en högre nivå i Göteborg än i övriga storstäder och i riket som helhet. Under perioden 1970-1978 fördubblades antalet förtidspensionärer i kommunen från ca 10 000 till ca 20 000. I åldern 60-64 år är mer än var fjärde person förtidspensionerad. Ökningen av antalet förtidspensionerade måste bl. a. ses som en funktion av ändrade förhållanden på arbetsmarknaden.

Göteborgs näringslivssekretariats prognos över efterfrågan på arbetskraft i Storgöteborg visar att antalet personer som utgör arbetskraften kommer att öka med nära 20 000 fram till 1985. Samtidigt kommer antalet arbetstillfällen att minska med ungefär 2 500.

En grov uppskattning av innebörden i de nämnda siffrorna skulle innebära att det vid mitten av 1980-talet kommer att fattas mellan 30 000 och 40 000 jobb i Göteborgsregionen. Den lägre siffran förutsätter en fortsatt förtidspensionering av arbetsmarknadsskäl.

I september i år fanns i Göteborgs och Bohus län 12 754 arbetslösa och dessutom 9 140 personer som var föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, sammanlagt således 21 894, och mot detta svarade 1 813 lediga platser.

Av de arbetslösa var mer än 5 000 ungdomar under 25 år, och 7 700 var kvinnor. Man kan också notera att regeringens åtstramningspolitik har slagit igenom på arbetsmarknadspolitikens område under 1980 och 1981. I

Nr 11
Måndagen den 26 oktober 1981

*Meddelande om
interpellationer*

september 1979 var mer än 13 000 personer i Göteborgs och Bohus län föremål för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, medan antalet i september 1981 hade sjunkit till 9 000.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till arbetsmarknadsministern:

1. Hur bedömer regeringen sambandet mellan arbetsmarknadsläget i Göteborgs och Bohus län och den strukturomvandling som svensk industri f. n. genomgår?

2. Vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att förbättra arbetsmarknadsläget i Göteborgs och Bohus län?

1981/82:54 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till utrikesministern om utvecklingen i Iran:

Händelseutvecklingen i Iran under de senaste åren har följts med spännt intresse i alla läger. Revolten mot schahen och Khomeinis maktövertagande bedömdes positivt av alla utom USA och deras medlöpare, som såg ett av sina starka fästena i Västasien rasa samman. På känt manér försökte också USA att vrida tillbaka utvecklingen och ingripa i händelserna i Iran. Ockupationen av USA:s ambassad och det misslyckade försöket att frita gisslan var tydliga tecken på att USA inte hade givit upp sina ansträngningar att påverka den inre utvecklingen i Iran till sin egen fördel. Man försökte också genom handelsbojkotter försvaga Irans ekonomi och på så sätt förhindra en lugn utveckling i landet.

Khomeinis regim har således varit utsatt för de vanliga imperialistiska angreppen, välkända från Chile och andra områden där man försökt genomföra en nationell frigörelseprocess. Till detta kommer så kriget med Irak, som ytterligare försvårar möjligheterna att använda knappa resurser för fredliga ändamål.

Men ingenting av allt detta ursäktar det inre krig och den terror som utlösts av det regerande muslimska partiet, av prästerna och Khomeini själv! Känsloerna hos många av dem som såg positivt på revolutionen i Iran har gått från oro över olust och till avsky för det som nu pågår. Avrättningarna av dem som betraktas som fiender till staten antar alltmer groteska former. Män, kvinnor, ungdomar och även barn avrättas efter summariska rättegångar och ibland utan något rättsförfarande alls, dvs. rena ständrätter. Tortyr har tydligen återigen blivit ett vällovt förhørsinstrument, precis som under schahens tid. Då var det hans ökända, hemliga polis, SAVAK, som stod för den. Nu är det andra bödlar, men resultaten är desamma. Offrens anhöriga möts med förakt och får många gånger inte ens tillbaka kropparna av de avrättade för att ge dem en anständig begravning. Mönstret känns igen från militärdiktaturerna i Latinamerika. I detta läge är det viktigt att regimen utsätts för kritik och påtryckningar utifrån. Sverige, som hittills ansetts stå fritt i förhållande till stormaktsblocken, har ett särskilt ansvar i detta avseende.

Jag vill därför fråga utrikesministern:

1. Vilken uppfattning har regeringen om utvecklingen i Iran under den senaste tiden?
2. Tänker regeringen vidta några åtgärder för att protestera eller på annat sätt uttrycka sitt avståndstagande från avrättningarna i Iran?

13 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 16 oktober

1981/82:50 av *Björn Körlof* (m) till utbildningsministern om antagningsprövningen till vårens högskoleutbildning:

Höstterminsslutet för kommunala vuxenskolans gymnasieutbildning är innevarande läsår satt så, att det ligger senare än sista tidpunkt för antagning till högskolans värkurser. Eleverna får enligt nuvarande regler inte sina betyg i sådan tid att de kan vara med i UHÄ:s sista antagning för vårens högskoleutbildning. Flera elever har förutsatt detta och kan därför förlora avsevärd tid och göra stora ekonomiska förluster.

Avser utbildningsministern att vidtaga någon åtgärd för att de elever som avslutar sin gymnasieutbildning i höst skall kunna vara med i UHÄ:s sista antagningsprövning för vårens högskoleutbildning?

1981/82:51 av *Knut Billing* (m) till bostadsministern om åtgärder för att minska byggnadskostnaderna:

Den 8 oktober 1981 överlämnade Byggarna – Svenska byggnadsentreprenörföreningen och Byggförbundet - till statsrådet exempel på hur kostnaderna för byggandet kan minska med upp till 25 %.

Vilka åtgärder har statsrådet vidtagit och vilka avser statsrådet att vidta med anledning av förslagen?

1981/82:52 av *Bengt Wittbom* (m) till jordbruksministern om åtgärder för att öka exporten av förädlade livsmedel:

Under senare år har överskotten av kött och fläsk ökat i Sverige. Avsättningsmöjligheterna i vårt land är relativt konstanta, vilket innebär att en pristryckande effekt uppstår. Då riksdagen år 1977 fattade beslut om jordbrukspolitik, förutsågs att överskott skulle uppstå från tid till annan. Permanent överskott förutsågs endast för spannmål. Situationen har nu förändrats. Av det skälet är det nödvändigt att vidtaga åtgärder i syfte att trygga avsättningen för jordbruksprodukter och i så stor utsträckning som möjligt säkra kapacitet och sysselsättning i befintlig livsmedelsförädlingsin-

dustri. En rapport rörande ökad export av högförädlade livsmedel presenterades för några månader sedan.

Jag hemställer mot denna bakgrund om kammarens tillstånd att till jordbruksministern få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder avser regeringen att vidtaga i syfte att underlätta för svenska livsmedelsföretag att öka exporten av förädlade livsmedel?

den 19 oktober

1981/82:53 av *Per Westerberg* (m) till industriministern om organisationen inom SSAB:

Oxelösunds Järnverk har grundförutsättningarna för att i en framtid ånyo uppnå lönsamhet. Om detta ändå inte lyckas måste verket stegvis avvecklas helt eller delvis.

Erfarenheterna från företagskolosser av typen Svenska Varv och SSAB är långt ifrån enbart positiva. "Inbördeskrig" mellan olika orter om sysselsättning och investeringar tenderar att dominera. Bästa motivationen erhålls när den egna framtiden ligger i egna händer. SSAB/Oxelösunds samordningsfördelar med övriga enheter är små.

Är industriministern beredd att positivt pröva förutsättningarna för en mer decentraliserad organisation av Svenskt Stål med Oxelösunds Järnverk som en fristående enhet utanför SSAB med eget ansvar för lönsamhet och överlevnad?

1981/82:54 av *Per Westerberg* (m) till industriministern om åtgärder för att underlätta järnpulvertillverkning:

Sysselsättningen vid det av Nyby Uddeholm AB ägda Nybybruk i Torshälla sviktar påtagligt. Omfattande och nödvändiga personalminskningar har varslats. Samtidigt har företagsgruppen avsevärda finansiella problem. Tekniken baserad på järnpulvertillverkning kan av främst de finansiella skälen komma att hämmas.

Kan industriministern tänka sig att aktivt underlätta möjligheterna för en rationell struktur av järnpulvertillverkningen och dess användningsområden?

den 21 oktober

1981/82:55 av *Lars-Ove Hagberg* (vpk) till statsministern om åtgärder för att begränsa enskilda personers inflytande i företag:

Landets statsminister har i ett uttalande tillåtit sig att betrakta en politisk strejk för att försvara jobben som ett hot mot demokratin. Strejken som avses är tekoarbetarnas strejk i september i år.

Marcus Wallenberg tvingade i somras, enligt Dagens Industri nr 68, Stora Kopparbergs styrelse att göra ett lappkast i SSAB-frågan. "Jag är beredd att

byta ut hela styrelsen om ni antar regeringens bud", har han hotat. Med Wallenbergs agerande kullkastades förhandlingarna och SSAB lämnades åt sitt öde.

Det strider mot demokratins principer när en finansman kan stjälpa en förhandling med en folkvald regering, och avsätta och tillsätta en bolagsstyrelse, med stora konsekvenser för sysselsättningen.

Jag vill ställa följande fråga till statsministern:

Avser regeringen att vidtaga några åtgärder som begränsar enskilda finansmäns makt över sysselsättning och samhällsutveckling?

den 22 oktober

1981/82:56 av *Eva Hjelmström* (vpk) till utrikesministern om de politiska förhållandena i Pakistan:

Situationen i Pakistan är alarmerande. Den regerande militärregimen söker på allt sätt tysta oppositionen. Arbetare, journalister och politiskt verksamma underkastas omänsklig behandling och kastas i fängelse.

I Baluchistan i Pakistan finns i dag över 70 000 soldater. Sedan 1974 har mer än 5 300 av civilbefolkningen dödats av dessa soldater. Under våren dömdes nio baluchistanska studenter till döden av en militärdomstol. En av dem har hängts. Deras enda brott bestod i att de protesterat mot diktaturen och mot tvångsrekryteringen av soldater till den brittiska armén. Omkring 70 000 sitter i fängelse, de flesta som politiska fångar.

Jag vill mot denna bakgrund fråga utrikesministern:

Vilka åtgärder avser regeringen att vidta med anledning av dödsdomarna och terrorn mot civilbefolkningen i Pakistan?

1981/82:57 av *Inga Lantz* (vpk) till statsrådet Karin Ahrlund om behovet av apotek i glesbygdsområden:

Trots starka protester lades den 12 september i år apoteket i Dalarö ned. Stora delar av befolkningen i Stockholms södra skärgård står nu utan apoteksservice.

Jag vill mot denna bakgrund fråga sjukvårdsministern:

Hur ser statsrådet på nedläggning av apotek i glesbygdsområden, och vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att trygga servicen när det gäller läkemedel?

1981/82:58 av *Olof Palme* (s) till statsministern om den svenska representationen i mötet i Cancun:

Regeringsformen stadgar att överläggningar med utrikesnämnden skall ske i alla utrikesärenden av större vikt.

Nord-syd-mötet i Cancun har av regeringen själv getts en sådan vikt att det togs upp som en särskild punkt i regeringsförklaringen den 6 oktober.

Jag vill mot denna bakgrund fråga statsministern varför inga som helst

Nr 11

Måndagen den
26 oktober 1981

*Meddelande om
frågor*

kontakter tagits med oppositionen under förberedelserna för det svenska deltagandet i mötet i Cancun.

1981/82:59 av *Iris Mårtensson* (s) till kommunikationsministern om klassificeringen av viss väg i Hälsingland:

Såväl Ljusdals som Hudiksvalls kommuner har hemställt att Svartsjövägen måtte ändras från enskild till allmän väg. En sådan förändring skulle bl. a. ge ökade möjligheter för ungdomar att få gymnasieutbildning i Ljusdal och göra specialistvård vid Hudiksvalls sjukhus mera lättillgänglig. Men vägverket har avslagit denna framställning.

Med nämnda bakgrund vill jag ställa följande fråga till kommunikationsministern:

Är statsrådet beredd att vidta åtgärder som gör det möjligt att ändra Svartsjövägen inom Ljusdals och Hudiksvalls kommuner från enskild till allmän väg?

1981/82:60 av *Iris Mårtensson* (s) till kommunikationsministern om åtgärder för att förhindra nedläggning av vägstationen i Los:

Statens vägverk planerar att dra in vägstationen i Los. Därigenom skulle fyra fem arbetstillfällen försvinna i en av de värst arbetslöshetsdrabbade bygderna i Gävleborgs län. Motiveringen härför är ekonomin. I och för sig är de beräkningar som ligger till grund för förslaget tveksamma. Men huvudinvändningen mot förslaget är att det står i strid med de av riksdagen antagna regionalpolitiska riktlinjerna. Jag förutsätter därför att regeringen noga bevakar den fortsatta handläggningen av detta ärende och vidtar behövliga åtgärder för att förhindra en nedläggning. Jag vill ställa följande fråga till kommunikationsministern:

Är statsrådet beredd att förhindra en planerad nedläggning av vägstationen i Los?

14 § Kammaren åtskildes kl. 11.23.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert